

SŁOWO WSTĘPNE

23 tom *„Studiów i Materiałów z Dziejów Śląska”* został wydany we współpracy z Polskim Towarzystwem Historycznym, Oddział w Katowicach, które przyczyniło się do uzyskania na ten cel dofinansowania z Komitetu Badań Naukowych. Cenimy sobie tę współpracę, licząc na jej kontynuację.

Niniejszy tom zawiera 15 artykułów i studiów z historii politycznej, gospodarczej i społeczno-kulturalnej oraz materiały archiwalne. Otwiera go artykuł P. Boronia, który omawia hipotezy o pieniężnych funkcjach pełnionych przez niektóre przedmioty żelazne na terenie Śląska we wczesnym średniowieczu. J. Pierzak zebrał wiadomości źródłowe na temat najstarszych dziejów zamku biskupów krakowskich w Sławkowie. J. Rejniak podsumował wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych na terenie późnośredniowiecznego zamku Wołek w dawnym księstwie oświęcimskim. N. Mika, na podstawie wzmianek źródłowych, przedstawił zagrożenie ze strony ludów koczowniczych i pasterskich, na jakie był narażony Racibórz, aż po wiek XVII. B. Kloch pokusił się o przedstawienie najstarszych dziejów kościoła i parafii św. Mikołaja w Starej Wsi, dzielnicy dzisiejszego Raciborza. Z kolei B. Nowak zajęła się uposażeniem klasztoru dominikanek raciborskich aż do śmierci księżnej Ofki, czyli do roku 1359. Z. Kiereś, analizując kwestie tzw. spisu orleańskiego, zadał pytanie, czy Piast Śląski mógł być rywalem Zygmunta III do tronu polskiego. J. Kwak próbował ocenić straty gospodarcze, jakie poniosły miasta górnośląskie w wyniku wojen śląskich. Spis ruchomości pozostałych po polskim szlachcicu Aleksandrze Pisarzowskim z ziemi oświęcimskiej zaprezentował, na podstawie rękopisu przechowywanego w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej, W. Urban. M. Mrzyk omówił problemy związane z kultem św. Jana Nepomucena na ziemi pszczyńskiej w wiekach XVIII i XIX, próbując ustalić jego początki oraz charakter. Charakter informacyjny ma artykuł P. Greinera, w którym autor omawia zupełnie nie zauważony przez polskich historyków materiał kartograficzny z pierwszej połowy XIX wieku. M. W. Wanatowicz prezentuje stosunek społeczeństwa polskiego spoza Śląska do autonomii tej dzielnicy w okresie międzywojennym. J. Stomska zajęła się polskim życiem kulturalnym i oświatowym w powiecie tarnogórskim w latach 1922–1939. Z. Szmidtke zaś przedstawił skład Rady Nadzorczej „Skarbofermu”. M. Dyba zajął się planami rozwoju górnictwa w rejonie rybnickim w latach 1913–1945.

W prezentowanym tomie *„Studiów i Materiałów z Dziejów Śląska”* poruszone zostały ważne dla historii tego regionu zagadnienia – od średniowiecza po czasy najnowsze. Niniejszy tom dotyczy głównie dziejów Górnego Śląska, co po części wynika z faktu, iż seria ta jest redagowana i wydawana w środowisku górnośląskim. Pozostajemy jednak otwarci na problematykę dziejów całego Śląska, jak również na wszystkich historyków zajmujących się tą dziedziną.